

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Το ευρωπαϊκό **πρόγραμμα DIGIT** ασχολείται με το σημαντικό ζήτημα των περιορισμένων γνώσεων των **ενήλικων (εκπαιδευόμενων)** για το δικό τους **ψηφιακό αποτύπωμα** και τα θέματα που σχετίζονται με το ψηφιακό αποτύπωμα γενικά. Η ιδέα του έργου είναι ότι αυτή η **ευαισθητοποίηση** και οι συναφείς **ικανότητες** (ασφάλεια, διαχείριση ταυτότητας online, κ.λπ.) μπορούν να επιτευχθούν και να βελτιωθούν μέσω της **εκπαίδευσης** και της **κατάρτισης των ενηλίκων**. Μετά την παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού για τους εκπαιδευτικούς, η σύμπραξη κατέγραψε τις συστάσεις πολιτικής ως το τελικό αποτέλεσμα αυτού του έργου.

Όταν μιλάμε για ψηφιακές ικανότητες, εδώ και πολλά χρόνια, δόθηκε μεγάλη έμφαση στις ικανότητες για την αγορά εργασίας. Ωστόσο,

χρειάζονται ψηφιακές ικανότητες και για την (προσωπική) ζωή μας!

Αυτό συμβαίνει όταν σκεφτείτε τη διασύνδεση μεταξύ θεμάτων όπως η **ηλεκτρονική φήμη** και οι **κοινωνικές σχέσεις**, ο **εκφοβισμός** και η **ευεξία**, η **ηλεκτρονική διοίκηση** και η **πρόσβαση στο Διαδίκτυο**. Το ψηφιακό αποτύπωμα αποτελεί μείζον ζήτημα στη σημερινή κοινωνία, όπως φαίνεται από αυτά τα γεγονότα και στοιχεία: το **70%** των Ευρωπαίων αναγνωρίζει ότι δεν έχουν πλήρη έλεγχο της ψηφιακής ταυτότητάς τους (Ευρωπαϊκή έρευνα για το ψηφιακό αποτύπωμα, 2019) και το **51%** δεν αισθάνονται ενημερωμένοι για το πώς να αντιμετωπίσουν τις απειλές στον κυβερνοχώρο (EPRS, 2019).

Στο **πολιτικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης**, μερικές πολιτικές αποσκοπούν στην αντιμετώπιση των ζητημάτων ψηφιακού αποτυπώματος. Υπάρχει το **Σχέδιο Δράσης για την ψηφιακή εκπαίδευση** (όπου η προτεραιότητα 7 συνδέεται με το ψηφιακό αποτύπωμα), η **πρωτοβουλία για Ασφαλέστερο Διαδίκτυο**, η **Ατζέντα Νέων Δεξιοτήτων**, το **Πλαίσιο για τα Ψηφιακά Προσόντα** και το **Πλαίσιο LifeCompetence** (από το Κοινό Κέντρο Ερευνών). Οι παρακάτω συστάσεις αποσκοπούν να συμβάλουν σε αυτές τις πολιτικές.

70%

των Ευρωπαίων
δεν έχουν πλήρη έλεγχο της
ψηφιακής τους ταυτότητας

51%

δεν αισθάνονται ενημερωμένοι για τον τρόπο αντιμετώπισης των **απειλών στον κυβερνοχώρο**

Η απάντηση των εταίρων του έργου DIGIT σε αυτά τα ζητήματα είναι ότι, χρειαζόμαστε **περισσότερες εκπαιδευτικές πρωτοβουλίες** και **πρωτοβουλίες ευαισθητοποίησης** που επικεντρώνονται στην **ομάδα των ενηλίκων** (άνω των 18 ετών). Κατά τη διάρκεια του πιλοτικού προγράμματος κατάρτισης του έργου DIGIT υπήρξε ζήτηση για τέτοια κατάρτιση στην εκπαίδευση ενηλίκων. Αυτό σημαίνει **παροχή χρηματοδότησης, υποστήριξης** και ένα σχετικό **οικοσύστημα κατάρτισης και μάθησης!**

Όπως επισημάνθηκε το 2017 από την Πλατφόρμα Διά Βίου Μάθησης, υπάρχουν τρία σημαντικά ζητήματα σχετικά με την ασφάλεια και την ευημερία στην ψηφιακή εποχή:

1 Το κενό του ψηφιακού χάσματος θα υπάρχει όσο υπάρχει το κεντρικό κενό δεξιοτήτων!

Οι ψηφιακές δεξιότητες που είναι απαραίτητες για την αποτελεσματική χρήση της ψηφιακής τεχνολογίας βασίζονται σε **βασικές δεξιότητες** (για παράδειγμα, το αλφαριθμητισμό). Οι εκπαιδευόμενοι δεν θα έχουν ποτέ την ίδια θέση να αποκτήσουν ψηφιακές δεξιότητες, εφόσον υπάρχουν τόσο μεγάλα κενά στα βασικά επίπεδα δεξιοτήτων, ιδιαίτερα στις **μειονεκτούσες ομάδες** και σε **μεγάλο αριθμό ενηλίκων**. Αυτό ασκεί περαιτέρω πιέσεις στη διάσταση της εκπαίδευσης για τη διά βίου μάθηση και γι' αυτό είναι απαραίτητη η **ολιστική προσέγγιση των ψηφιακών στρατηγικών** για την ανάπτυξη των βασικών δεξιοτήτων ως ακρογωνιαίο λίθο για την **κοινωνική συνοχή**.

2 Ψηφιακή τεχνολογία για ποιον? Ανάγκες και ανησυχίες των ανθρώπων πρώτα!

Οι ψηφιακές τεχνολογίες χρησιμοποιούνται όλο και περισσότερο ως ένας μηχανισμός για την προσέγγιση της εκπαίδευσης στις ανάγκες της οικονομίας. Αυτή είναι μια ανησυχητική τάση που παρατηρείται σε όλα τα επίπεδα, όπου η τεχνολογία εξυπηρετεί την εξοικονόμηση κόστους, μετατρέποντας τους μαθητές σε καταναλωτές και αυξάνοντας την ανταγωνιστικότητα και δημιουργώντας ένα περιβάλλον όπου η μάθηση και η ανάπτυξη δεξιοτήτων δεν είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν τις πραγματικές ανάγκες των μαθητών. Επαναβεβαιώνουμε ότι μια **προσέγγιση με επίκεντρο τον μαθητή** αποτελεί προϋπόθεση για την **ενδυνάμωση των διαδικασιών μάθησης**.

3 Ασφαλής πλοήγηση στα ψηφιακά νερά.

Τονίζουμε τη σημασία της διασφάλισης των προτύπων ασφάλειας και των συνοδευτικών μέτρων για τις ομάδες που είναι περισσότερο επιρρεπείς σε κινδύνους και παρενέργειες που συνδέονται με τις ψηφιακές τεχνολογίες, όπως οι μειονεκτούντες ενήλικες. Οι **ενισχυμένες συμπράξεις** μεταξύ γονέων, κηδεμόνων, εκπαιδευτικών, επαγγελματιών του τομέα της υγείας και των εκπαιδευτικών είναι καθοριστικής σημασίας από την άποψη αυτή και θα πρέπει να ενθαρρυνθούν σε όλα τα επίπεδα.

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΕ

ΕΜΕΙΣ, ΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ DIGIT, ΖΗΤΟΥΜΕ:

1. ΝΑ ΓΙΝΕΙ ΤΟ ΨΗΦΙΑΚΟ ΑΠΟΤΥΠΩΜΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ

Η οικοδόμηση της ευαισθητοποίησης και των ικανοτήτων περί του ψηφιακού αποτυπώματος θα πρέπει να αποτελέσει προτεραιότητα στις πολιτικές και τα προγράμματα της ΕΕ, όπως το πρόγραμμα Erasmus+, το Πρόγραμμα Δράσης για την Ψηφιακή Εκπαίδευση και τη Θεματική Ομάδα Εργασίας για την Ψηφιακή Εκπαίδευση ET 2020: Μάθηση, Διδασκαλία και Αξιολόγηση (DELTA).

2. ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΕ

Χρειάζεται να χαρτογραφηθούν όλες οι πρωτοβουλίες της ΕΕ σχετικά με το θέμα της εκπαίδευσης και του ψηφιακού αποτυπώματος από διάφορους τομείς και να προωθηθεί καλύτερος συντονισμός, συνοχή και διατομεακή συνεργασία μεταξύ των υπευθύνων για τη χάραξη πολιτικής, των επιχειρήσεων, των κοινωνικών υπηρεσιών και των ΜΚΟ. Οι προαναφερθείσες πολιτικές και προγράμματα της ΕΕ θα μπορούσαν να αντιμετωπίσουν το θέμα από διατομεακή άποψη.

3. ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΗΝ ΗΛΙΚΙΑ

Ενώ αντιμετωπίζουμε τις ανάγκες της νεότερης γενιάς, πρέπει να δώσουμε ιδιαίτερη προσοχή στους ενήλικες, τους δασκάλους, τους γονείς και τους εκπαιδευτικούς. Οι πρωτοβουλίες της ΕΕ πρέπει να είναι απευθύνονται σε όλες τις ηλικίες και να μην αφήνουν κανέναν πίσω, ειδικά δεδομένης της τρέχουσας δημογραφικής εξέλιξης μιας γηράσκουσας Ευρωπαϊκής Ένωσης.

4. ΑΥΞΗΜΕΝΗ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ

Μέσω ενημερωτικών εκστρατειών, για ενήλικες και εκπαιδευτικούς, σχετικά με τη σημασία του ψηφιακού αποτυπώματος και τις συνέπειές του στην ευημερία και ασφάλεια. Κατά την τελευταία δεκαετία, παρότι έχει τονισθεί το όφελος της ψηφιακής τεχνολογίας από την ΕΕ, δεν έχει δοθεί αρκετή προτεραιότητα στην ευαισθητοποίηση των πολιτών. Οι φορείς παροχής εκπαίδευσης ενηλίκων και οι εκπαιδευόμενοι μπορούν να διαδραματίσουν ενεργό ρόλο στις εκστρατείες αυτές.

5. ΠΑΡΟΧΗ ΤΩΝ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΩΝ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΠΟΡΩΝ

Παροχή των απαραίτητων υλικών υποστήριξης για τους εκπαιδευτικούς σε μια μοναδική πλατφόρμα σε εθνικό επίπεδο όπου οι πόροι, όπως τα αποτελέσματα του έργου DIGIT, θα πρέπει να είναι ελεύθεροι και να υπάρχει εύκολη πρόσβαση. Τα Κέντρα Ασφαλέστερου Διαδικτύου θα μπορούσαν να αποτελέσουν τη βάση για αυτή την πλατφόρμα πόρων, αξιοποιώντας και τις συνδέσεις με άλλες πρωτοβουλίες όπως η EPALE.

6. ΚΑΙΝΟΤΟΜΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΥΛΙΚΑ

Παροχή πολυμεσικών και διαδραστικών εκπαιδευτικών υλικών που εμπλέκουν ομάδες στόχους, για παράδειγμα, χρησιμοποιώντας τη δύναμη της παιγνιοποίησης για τη διδασκαλία και τη μάθηση.

7. ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΕΙΣ

Ενίσχυση των ικανοτήτων των εκπαιδευτικών (αρχική και συνεχής συνεχής επαγγελματική εξέλιξη) προκειμένου να βοηθήσουν τους εκπαιδευόμενους να κατανοήσουν τα ψηφιακά ζητήματα, τις επιπτώσεις τους, τις παρενέργειες τους και την κακή χρήση τους. Είναι απαραίτητες ή θα πρέπει να διατίθενται περισσότερες δυνατότητες κατάρτισης για ενήλικες (π.χ. χρησιμοποιώντας τα αποτελέσματα του έργου DIGIT) στα Κέντρα Ασφαλέστερου Διαδικτύου (SICs) σε ολόκληρη την Ευρώπη.

8. ΚΑΝΕΝΑ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟ

Προσφορά ευκαιριών εκπαίδευσης και κατάρτισης χωρίς αποκλεισμούς για όλους τους μαθητές. Η εκπαίδευση για το ψηφιακό αποτύπωμα συχνά διδάσκεται καλύτερα με τη μορφή μη τυπικής εκπαίδευσης, καθώς με αυτό τον τρόπο είναι πιο ευαίσθητη στις ανάγκες των μειονεκτούσων ομάδων. Αυτό απαιτεί περαιτέρω συνεργασία και ανταλλαγή καλών πρακτικών μεταξύ φορέων παροχής υπηρεσιών επίσημης, μη τυπικής και άτυπης μάθησης με στόχο την καλύτερη κατανόηση των διαφορών και πολύπλοκων δεσμών μεταξύ των διαφορών πτυχών της ζωής των μαθητών.

9. ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ

Διευκόλυνση της διαδικασίας μάθησης σε ένα οικογενειακό πλαίσιο, παρέχοντας ευκαιρίες εκπαίδευσης και κατάρτισης ενηλίκων στους γονείς για παράδειγμα, καθώς το οικογενειακό περιβάλλον είναι ένα ισχυρό περιβάλλον για τη διαγενειακή μάθηση.

10. ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΦΙΛΙΑΣ

Αύξηση της δημοφιλίας των μαθημάτων για το ψηφιακό αποτύπωμα που σχετίζονται με την επίσημη εκπαίδευση (ψηφιακή υπηκοότητα, διαδικτυακή διαχείριση ταυτότητας, ασφάλεια στο διαδίκτυο και παρενέργειες της χρήσης του διαδικτύου) και εκπαίδευση των εκπαιδευτικών. Αυτό μπορεί, για παράδειγμα, να επιτευχθεί με την εισαγωγή της ψηφιακής ιθαγένειας στο πρόγραμμα σπουδών για την εκπαίδευση του πολίτη (Ατζέντα της ΕΕ μετά το Παρίσι).

ΑΝΑΦΟΡΕΣ

- Dlearn (2019), [European survey on Digital Footprint](#)
- European Parliament Study (2019), [Harmful internet use Part II: Impact on culture and society](#)
- European Parliamentary Research Service (2019), [Adult learners in a digital world](#)
- LLLP Position Paper (2017), [Reimagining education for the digital age](#)
- Büchi, Moritz & Lutz, Christoph & Micheli, Marina. (2017). Life Online: The Digital Footprint Gap.

Το DIGIT είναι ένα ευρωπαϊκό έργο που χρηματοδοτείται από το πρόγραμμα Erasmus+. Συντονίζεται από την INnCREASE και περιλαμβάνει 7 εταιρείες από 7 ευρωπαϊκές χώρες.

Έχετε ερωτήσεις ή παρατηρήσεις σχετικά με τις συστάσεις πολιτικής; Επικοινωνήστε με την Πλατφόρμα Διά Βίου Μάθησης στη διεύθυνση projects@llplatform.eu.

www.digitproject.eu

The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.